

**BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY**

**Број: ЈН2-01-07.1-1351-6/20.
Сарајево, 25.06.2020. године.**

Канцеларија за разматрање жалби БиХ, рјешавајући по жалби понуђача "Осигурање Аура" а.д. Бања Лука заступан од стране пуномоћника Драган Станишић адвокат из Бања Луке, изјављена против Тендерске документације број: ЈН-1/18.7.3-16.4-16-1/20, у поступку јавне набавке услуга обавезног ауто осигурања, потпуног каско осигурања возила са укљученим ризиком крађе, поплава, бујице и високе воде и путног осигурања запослених приликом одласка на службени пут у иностранство, уговорног органа Министарство безбједности БиХ, Служба за послове са странцима, на основу члана 104. и члана 111. Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број: 39/14 од 19.05.2014. године) и члана 193. став 2. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ" број: 29/02., 12/04, 93/09. и 41/13.) на сједници Вијећа одржаној 24.06.2020. године донесено је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Жалба се усваја.
2. Поништава се акт уговорног органа:
 - Тендерска документација број: ЈН-1/18.7.3-16.4-16-1/20 са Обавјештењем о набавци број: 1420-7-2-15-3-14/20 објављено на Порталу јавних набавки, датум слања обавјештења на објаву 27.05.2020. године.
3. Поврат уплаћених средстава на име накнаде жалбеног поступка у износу од 500,00 КМ понуђача Осигурање Аура а.д. Бања Лука извршит ће се на основу посебног Рјешења овог органа.
4. Захтјев понуђача Осигурање Аура а.д. Бања Лука, заступан по пуномоћнику Станишић Драгану, адвокату из Бања Луке за накнаду трошкова жалбеног поступка изјављеног у жалби од 05.06.2020. године усваја се у износу од 525,50 КМ.
5. Обавезује се уговорни орган Министарство безбједности БиХ, Служба за послове са странцима, да жалиоцу Осигурање Аура а.д. Бања Лука надокнади трошкове жалбеног поступка у износу од 525,50 КМ у року од 15 дана од дана извршности овог Рјешења.

О б р а з л о ж е њ е

Уговорни орган покренуо је поступак јавне набавке услуга обавезног ауто осигурања, потпуног каско осигурања возила са укљученим ризиком крађе, поплава, бујице и високе воде и путног осигурања запослених приликом одласка на службени пут у иностранство који је објавио на Порталу јавних набавки, број обавјештења: 1420-7-2-15-3-14/20. од 27.05.2020. године.

Понуђач "Осигурање Аура" а.д. Бања Лука заступан од стране пуномоћника Драган Станишић адвокат из Бања Луке поднио је жалбу без броја од 05.06.2020. године, која је запримљена код овог органа 11.06.2020. године, против Тендерске документације број: ЈН-1/18.7.3-16.4-16-1/20, у поступку јавне набавке услуга обавезног ауто осигурања, потпуног каско осигурања возила са укљученим ризиком крађе, поплава, бујице и високе воде и путног осигурања запослених приликом одласка на службени пут у иностранство, уговорног органа Министарство безбједности БиХ, Служба за послове са странцима.

Жалилац је своју жалбу засновао на следећим жалбеним наводима:

1. Уговорни орган је тачком 5.4. тендерске документације предвидио рок, начин и услове плаћања изабраном понуђачу како слиједи:

- Плаћање ће се вршити путем јединственг рачуна Трезора БиХ у року од 30 дана од дана пријема исправне фактуре на протокол службе, у складу са трезорским пословањем Институција БиХ. Нема авансног плаћања.

Исти рок је предвиђен и чланом 6. Нацрта оквирног споразума. Претходно наведени рок плаћања није у складу са императивним прописима из области осигурања по основу аутоодговорности. Чланом 3. став (1), (3) и (4) Закона о осигурању од одговорности за моторна возила и остале одредбе о обавезном осигурању од одговорности "Службене новине Федерације БиХ", број: 24/05) је прописано:

- (1) Свака особа која има у посједу или у власништву возило које се у Федерацији креће по цестама или у подручјима која су доступна јавности, обавезна је закључити уговор о осигурању од одговорности за штете причињене трећим особама употребом моторног возила (осигурање од аутоодговорности), у складу са одредбама овога Закона.
- (2) Регистровање моторних возила, продужење регистрације и издавање пробних регистарских таблица може се обављати тек по подношењу вриједне полице или потврде о осигурању од аутоодговорности према трећим странама, овлашћеним тијелима која су надлежна за регистровање или издавање пробних регистарских таблица.
- (3) Уз вриједну полицу или потврду о осигурању према трећим странама мора постојати овјерена уплатница банке или поште о плаћеној премији, односно овјерена обројчена признаница о плаћеној премији осигурања издана од друштва.

Из претходно наведених одредби Закона, јасно је видљиво да важећа полиса или потврда о осигурању од аутоодговорности према трећим странама мора бити одмах плаћена, те као таква мора бити презентована овјерена уплатница банке или поште о плаћеној премији, односно овјерена нумерисана признаница издата од друштва о плаћеној премији осигурања приликом продужења регистрације моторног возила. Стога, уговорни орган је био обавезан да у тендерској документацији предвиди плаћање у складу са чланом 3. Закона о осигурању од одговорности за моторна возила и остале одредбе о обавезном осигурању од одговорности "Службене новине Федерације БиХ", број: 24/05.), односно одмах. Надаље, Агенција за надзор осигурања Федерације Босне и Херцеговине (НАДОС), у својству регулаторног и надзорног тијела у области осигурања на територији федерације Босне и Херцеговине, је дана 27.12.2017. године упутила обавезујући налог свим осигуравајућим друштвима која послују на територији Федерације Босне и Херцеговине под називом Мјере за осигурање

законитог вођења послова у области обавезног осигурања од аутомобилске одговорности, број: 01-059-3608/17., у којима забрањује провођење свеке врсте незаконитог поступања које садржи елементе недопуштених давања осигураницима обавезног осигурања возила (осигурање од аутоодговорности), међу којима је и наплата премије осигурања на начин који је у супротности са пословном праксом осигурања и утврђеним правилима (нпр. одобравање плаћања на рате, одгођено плаћање и сл.). Канцеларија за разматрање жалби БиХ, филијала Мостар је у Рјешењу број: ЛН2-03-07.1-2632-7/19. од 07.11.2019. године, заузела став који потврђује основаност жалбених навода подносиоца жалбе у предметном поступку јавне набавке. Неопходно је да се уговорни орган, приликом припреме тендерске документације, за набавку роба, услуга или радова, упозна са материјалноправним прописима који регулишу област предмета набавке, те исту прилагоди тим материјалним прописима, а у складу са Законом о јавним набавкама БиХ и другим подзаконским актима који регулишу област јавних набавки. На тај начин уговорни орган смањује могућност подношења жалби у поступцима јавних набавки, односно обезбјеђује ефикасност и економичност поступка. Циљ који сваки уговорни орган треба имати у виду приликом припреме тендерске документације јесте најефикасније кориштење јавних средстава у вези са предметом набавке и његовом сврхом, те исту треба припремити на начин да заиста омогући свим понуђачима, који фактички задовољавају услове техничке и професионалне способности, у конкретном случају, да учествују у поступку јавне набавке. Састављањем тендерске документације супротно императивним прописима у области осигурања, уговорни орган крши члан 3. Закона о јавним набавкама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 39., од маја 2014. године). У складу са свим претходно наведеним, подносилац жалбе предлаже да се измјени овако постављена тендерска документација, јер је иста у супротности са одредбама Закона о јавним набавкама БиХ.

Чланом 105. Закона о управном поступку БиХ прописано је:

(2) Кад у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су тој странци настали учествовањем у поступку. Ако је у таквом случају која од странака ђелимично успјела са својим захтјевом, она је дужна надокнадити противној странци трошкове сразмјерно дијелу свог захтјева с којим није успјела. Странка, која је обијешћу проузроковала противној странци трошкове у поступку, дужна је тој странци те трошкове надокнадити.

(3) Трошкови за правно заступање надокнађују се само у случајевима кад је такво заступање било нужно и оправдано.

(4) Захтјев за надокнаду трошкова, према одредбама ст. 2. и 3. овог члана, мора бити стављен прије доношења рјешења којим се рјешава управна ствар, на вријеме, тако да орган који води поступак може о њему одлучити у рјешењу. У противном, странка губи право на надокнаду трошкова. Службена особа која води поступак дужна је на ово благовремено упозорити странку.

Чланом 108. Закона о управном поступку БиХ, прописано је:

(1) У рјешењу којим се поступак завршава, орган који доноси рјешење одређује ко сноси трошкове поступка, њихов износ и коме се и у ком року имају исплатити.

(2) У рјешењу се мора посебно навести да ли ће онај ко сноси трошкове бити дужан надокнадити трошкове другој странци (члан 105. ст. 2. и 3.).

(3) Ако трошкове поступка сноси више особа, трошкови ће се између њих раздијелити на једнаке дијелове, односно у одговарајућој размјери.

(4) Ако орган у рјешењу не одлучи о трошковима, навест ће се да ће се о трошковима донијети посебан закључак.

Судска пракса:

-Трошкови поступка увијек су везани за поступак у одређеној ствари, било да се рјешава по захтјеву странке или по службеној дужности и о њима се одлучује у диспозитиву рјешења о равној ствари или посебним закључком (ВСС, У-0808/66 од 21.11.1967).

Подносиоцу жалбе припада накнада трошкова по предметној жалби у износу од 1.316,25 КМ, у складу са Тарифом 2. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службени гласник Републике Српске, број 68/05."), која у ставу 3. Тарифног броја 2. наводи:

Састављање правног лијека, одговора на правни лијек и заступање на одржаном рочишту и расправи о правном лијеку, у свим поступцима, пред судовима и другим органима, у процјењивим стварима, зависно од вриједности предмета спора у конкретном поступку, адвокату припада награда из става 1. овог тарифног броја увећана за 50 %.

У Тарифном броју 12. наводи,

Адвокату припада паушална награда у износу од 25 % од износа награде одређене овом Тарифом за радњу у поступку за коју су споредне радње обављене за све споредне радње обављене у свим поступцима (прикупљање информација, прегледа списка, предаје поднесака суду и пошти и сл. радње), за које радње му припада посебна награда према овој Тарифи, и у складу са Законом о ПДВ-у ("Службени гласник БиХ", број: 09/05, 35/05, 100/08.)

Извршни одбор Адвокатске коморе Републике Српске је на сједници дана 28.09.2018. године, заузео став да се у поступцима јавних набавки у којима су процјењене вриједности набавке и адвокатски трошкови, на име састављања поднесака, тарифирају према Тарифном броју 2. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката Адвокатске коморе Републике Српске. Уговорни орган је поставио процјену вриједности за предметну набавку на 27.400,00 КМ. Суд Босне и Херцеговине је такође заузео овај правни став пресудом бр. С 13 У 004534 од дана 21.12.2014. године. Жалбени поступак се покреће подношењем жалбе, па је у овом поступку, након објаве тендерске документације, подносилац жалбе, као потенцијални пружалац услуга за уговорни орган, са разлогом ангажовао адвоката, као пуномоћника, па је жалбу саставио адвокат, а састав жалбе је нужна радња у жалбеном односно управном поступку, па је свакако на страни подносиоца жалбе настао трошак који се огледа у трошковима за састав жалбе према трошковнику који је приказан на самој жалби.

Жалилац тражи од овог органа да жалбу усвоји и поништи оспоравани акт уговорног органа, а актом број: ЈН2-01-07-1-1351-4/20. од 18.06.2020. године, захтјева поврат накнаде за покретање жалбеног поступка у износу од 500,00 КМ.

Уговорни орган је актом број: ЈН-1/18.7.3-16.4-16-6/20. од 10.06.2020. године заједно са ијашњењем доставио је овом органу документацију потребну за одлучивање по предметној жалби.

Прије него што се упустио у мериторно одлучивање, овај орган је приступио провјери формалних претпоставки за улагање жалбе, које морају бити испуњене на страни жалилаца, како би се уопште приступило њеном рјешавању, а односе се на условљене претпоставке у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама, односно на допуштеност, благовременост и изјављеност од овлаштене особе.

Жалба је благовремена, допуштена и изјављена од овлаштеног лица.
Жалба је основана.

Овај орган је размотрио жалбе и стање у спису, те утврдио следеће неспорне и релевантне чињенице:

- Одлуком о покретању поступка јавне набавке број: ЈН-1/18.7.3-16.4-16/20., покренут је поступак јавне набавке услуга обавезног ауто осигурања, потпуног каско осигурања моторних возила Службе са укљученим ризиком крађе, поплава, бујице и високе воде и путног здравственог осигурања запослених приликом одласка на службени пут у иностранство, чија је процјењена вриједност 27.400,00 КМ без ПДВ-а;
- Тендерском документацијом број: ЈН-1/18-7.3.-16.4-16-1/20., прописани су услови и поступак предметне набавке,

У вези предње наведеног жалбеног навода овај орган је увидом у Тендерском документацијом број: ЈН-1/18-7.3.-16.4-16-1/20 утврдио да је уговорни орган тачком 5.4. прописао рок, начин и услове плаћања изабраном понуђачу па је с тим у вези прописао следеће:

- Плаћање добављачу ће се вршити путем Јединственог рачуна Трезора БиХ у року од 30 дана од дана пријема исправне фактуре на протокол Службе, у складу са трезорским пословањем Институција БиХ. Нема авансног плаћања.

У свом изјашњењу уговорни орган наводи да: "Тачком 5.4. тендерске документације дефинисано је да се плаћања која врши Служба врше преко Јединственог рачуна трезора Институција БиХ у складу са трезорским пословањем Институција БиХ након што се запrimi исправна фактура добављача на протокол Службе јер се Служба финансира из буџета Институција БиХ што значи да рок плаћања не може бити одмах.

Чланом 1. став (1) Закона о финансијском пословању ("Службене новине ФБиХ, број 48/16.) дефинисано да уговором између подузетника може се уговорити рок извршења новчане обавезе до 60 дана док су чланом 11. став (4) Закона о финансијском пословању ("Службене новине ФБиХ, број 48/16.) дефинисани су рокови извршења новчаних обавеза у пословним трансакцијама између подузетника гдје је дефинисано да аако уговором између уговорних страна није уговорен рок за извршење новчане обавезе дужник је дужан без позива повјериоца на извршење извршити новчану обавезу у року 30 дана.

Чланом 11. став (5) алинеја а) Закона о финансијском пословању ("Службене новине ФБиХ, број 48/16.) дефинисано је да је рок за извршење новчане обавезе почиње тећи од дана када је дужник примио рачун или други одговарајући захтјев за исплату.

Из горе наведеног произилази да уговорни орган има право уговорити рок плаћања у складу са позитивним законским прописима. У досадашњој пракси тј. претходним годинама са различитим осигуравајућим кућама уговарали смо рок плаћања какав је и наведен у тендерској документацији и није било никаквих проблема. Осигуравајуће куће са којим смо имали закључене уговоре за услуге обавезног ауто осигурања, потпуног каско осигурања моторних возила Службе са укљученим ризиком крађе, поплава, бујице и високе воде и путног здравственог осигурања упосленика приликом

одласка на службени пут у иностранство су испостављале фактуру Служби коју смо ми плаћали у складу са тендерском документацијом. НЕ уговорени рок плаћања ниједна осигуравајућа кућа није достављала никекве примједбе нити улагала жалбу уговорном органу. Постоји могућност да су осигуравајуће куће плаћале својим средствима премију осигурања и уплатницу заједно са документацијом достављали МУП-у, а трошкове истих фактурисали Служби чиме су своја уложена средства рефундирани".

У вези предње наведеног овај орган цијени да је нејасно који је уговорном органу конкретан правни основ за предложени садржај "одгођеног плаћања", а нити при томе, уговорни орган, заснива разлоге, сврху и смисао таквог одређења. Уговорни орган има право постављати садржај докумената поступка, али их треба на јасан начин ближе одредити и образложити, засновати њихову одрживост, правилно подвести под одредбе законског и пратећег подзаконског акта и навести процјену утицаја на несметану примјену начела поступка, што је у конкретном случају очито пропуштено.

Потребно је такође нагласити да, уговорни органи приликом припреме и покретања поступака јавне набавке, по правилу имају обезбјеђена финансијска средства, јер је и то једна од предрадна која су неопходне приликом вршења припрема за покретање поступка, па стога остаје нејасним усљед које конкретно околности се условљава наведени период "одгођеног" плаћања до 30 дана. Наведено не само да није својствено правилима јавне набавке, већ може довести до нарушавања начела поступка, с обзиром да на одређени начин, може ставити у неједнак положај финансијски јаче и финансијски слабије понуђаче, дакле који могу и који не могу "сачекати" означени период одгађања плаћања, а што наравно није смисао провођења поступака јавне набавке и о чему треба водити рачуна.

Према члану 17. Закона, Уговорни орган започиње поступак јавне набавке ако је набавка предвиђена у плану набавки или када уговорни орган донесе посебну одлуку о покретању поступка јавне набавке, а према члану 18. Закона јасно је прописано које елементе одлука о покретању поступка јавне набавке треба да садржи, између осталог и процијењену вриједност јавне набавке и податке о извору –начину финансирања. У смислу предметног аспекта, уговорни орган није понудио конкретан нити прихватљив одговор.

Како је предње изнесено питање остало недовољно појашњено, неујерљиво образложено, али и незасновано у мјери да се прихвата одрживим, а како се истао цијени правнорелевантним, то предметни садржај, на начин како је предложен, не може остати на снази, те је стога изречена посљедица као у изреци одлуке. **Жалбени навод је основан.**

У жалби понуђача Осигурање Аура а.д. Бања Лука од 05.06.2020. године, постављен је захтјев за надокнаду трошкова жалбеног поступка, који се састоји од трошкова састава, жалбе у износу од 1.316,25 КМ.

Имајући у виду висину постављеног захтјева за трошкове поступка, овај орган је у складу са одредбама Тарифног броја 3. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службени гласник Републике Српске" број: 68/05.), у конкретном случају приступио одлучивању о трошковима овог поступка, сматрајући да у конкретном случају треба примјенити тарифе у поступцима у непроцјењивим стварима. Жалитељу припада накнада трошкова поступка за подношење жалбе у управном поступку у непроцјењивом предмету, то јест у износу од 450,00 КМ у складу са чланом

3. Тарифе и Пресудом Суда Босне и Херцеговине број: С1 3 У 023495 16 У од 16.03.2018. године и ПДВ 17% у износу од 70,50 КМ, укупно 525,50 КМ. У преосталом дијелу захтјев за накнаду трошкова поступка се одбија као неоснован.

У складу са наведеним, те у складу са чланом 105. став 2. Закона о управном поступку којим је прописано: "Када у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су тој странци настали учествовањем у поступку. Ако је у таквом случају која од странака ђелимично успјела са својим захтјевом, она је дужна надокнадити противној странци трошкове сразмјерно дијелу свог захтјева с којим није успјела. Странка, која је обијешћу проузроковала противној странци трошкове у поступку, дужна је тој странци те трошкове надокнадити" одлучено је као у диспозитиву овог рјешења.

Поврат уплаћених средстава у износу од 500,00 КМ ће се извршити посебним актом, у складу са чланом 108. став 7. ЗЈН и чланом 4. Инструкције о начину уплате, контроли и поврата накнада ("Сл. гласник БиХ", број 86/14.).

Имајући у виду предње, жалба је основана, те је на основу члана 230. став 2. Закона о управном поступку, одлучено као у диспозитиву овог рјешења.

Поука о правном лијеку

Ово рјешење је коначан управни акт. Против овог рјешења може се поднијети тужба у управном спору пред Судом БиХ у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Драгана Шобот

Доставити:

- "Осигурање Аура" а.д. Бања Лука
заступан од стране пуномоћника Драган Станишић адвокат из Бања Луке
Гундулићева број 76
78 000 Бања Лука,
- Министарство безбједности БиХ
Служба за послове са странцима
Улица Браће Мулића број 38
71 165 Сарајево,
- *евиденцији,*
- *а/а.*